

Határ Győző

SZEMFEDÉL

Jánosnak, Évának

te ócska földi porhüvely
csonttartó zsák-idom
te még lityegsz s kekeckedel
rogyó pálcáidon?!

te bábzsínóron rángatott
csörgősatyak-tetem
ne járd pojácáságot
karó kereszteden! –

de ócska földi porhüvely
(ha egyszer nincs egyéb)
neked ez így idő s a hely:
csak egyszer jár a lét

csak egyszer jár a jelenés
te kérészéletű:
lityegni nem tudsz szebben és
halódní te tetű?!

koporsóforma éjszakád
benyelni rádborul
ne! kapd el: kapca rongya rád
halotti rongyodul

MR FUNERAL DIRECTOR

a temetési vállalkozó ritornellója

ha rásugárzik Égi Jel
„a Mennybe fel!” – kísérni kell
a hullának is élni kell
a hullából is élni kell
(OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

mert vállal ő: Igazgató!
 oly megnyerő s mi biztató
 a Mintakönyv oly megható
 s a kő meg oly faragható
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

Nekropolisz: világváros!
 attól orra fokhagymáros:
 koszorúra ki-ki *már most*
 gyűjtsön pikszis korcsomáros
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

egy a Rostély egy Rostélyos
 ásott egy Sir egy a Prépost
 hüccs ki kölyke! épp te épp most
 peselhetnél?! Brigadéros!
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

egy Gyalázó egy a Hulla
 kajla kádból kiborulja
 egy ez Ezred egy a Kujva
 Kántor Káplán Ajatolla
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

lagzi legyen hullahegyen-
 völgyön! s merre papja megyen
 írott szalag s virág legyen
 szemfödél gyolcs göngyölegén
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

a Hullának is kaszni kell
 a koporsón is – – – lakni kell
 nagy csillagsátras lagzi kell
 mely földi mélyben magzik el
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

kit tömbmárványsúly átka zár:
 hancúroz lent a mátkapár
 fönn rápipál és – – – rákapál
 a Bán a Bég s a muszka Cár
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

ha rásugárzik Égi Jel
 „a Mennybe fel!” – kísérni kell
 a hullának is élni kell
 a hullából is élni kell
 (OH! FUNERAL – FUNERAL DIRECTOR!)

SÍRKERTBEN

sírkertben járok sírokon sírokon
holott mindahányá nekem már sírokon

lenn lenni megölelkezni nem bolondság
odahúz leölel már ez a sírokonság

mind-hallom doblogol idetart a menet
hogyan rajtam-fölöttem ellépdeljenek

ne itt üljek ahol ülök: a kertpadon
legyen nekem is sok száz éves sirlapom

s míg alatt belőlem semmi sem marad
kövemből számom s nevem: kikopjanak

Komoróczy Géza

APÁK ÉS FIÚK

Zsidó apák, természetesen, és zsidó fiúk. Ha az apák bűnt követtek el, s a babilóni fogság előtti évtizedek történetéből tudjuk jól, hogy igen, elkövettek: e bűnök miatt kire hárul a felelősség?

Köszmétét esznek az apák; izes és nedvdús, savanykás, nagy hőségben, szomjat ol-tani, kellemes ízű gyümölcs.

Köszmétét vagy egest? A magyar nyelvérzékét élesen osztja két pártra ez a szó-vita. Én – hajlamaim szerint – másként-fordító vagyok: köszméteparti, menthetetlenül nyelvi kisebbségben; de azért tudom: a szövegekben a többségi konszenzus egest mond szinte mindig. Nos, a kellemes gyümölcsöt, egest vagy köszmétét, netán, mert ez is elképzelhető: éppen csak érlelődő szőlőt, az apák ették, eszik.

De kinek vásik el a fogak?

Persze hogy nem az egres/köszméte szóválasztás a kérdés; a nyelvünk, végtére is, egyelőre közös, mindenki érti, miről van szó. A kérdés mélyebbre vág; igenis: szubsztanciális. Hogy kiknek vásik el a foguk a köszméte-erágástól: mármint hogy az apáké-e, akik ették, vagy a fiaiké. Ez volt a kérdés. Ez a kérdés az igazi. Kit ér a büntetés, ha az apák bűnt követtek el netán? Próféták kérdezték: Jeremiás, Ezékiel. Zsidó apákról van szó, természetesen, és zsidó fiúkról. Kiknek kell a felelősséget viselniük mindazért, amit az apák tettek? A fiúknak? Ez a Biblia tanítása?

Talán mondanom sem kell, nem Jeruzsálemben: Babilóniában vagyunk; még ott